

การอ่านสารคดี

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 6

วรรณกรรมที่ให้ทั้งสารประโยชน์และความบันเทิง

อ.อุภาวัฒน์ นามหิรัญ

1151302 การอ่านสำหรับครูภาษาไทย

วัตถุประสงค์และกิจกรรม

ภาพรวมการเรียนรู้การสอน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

- บอกความหมายและลักษณะของสารคดีได้
- บอกแนวการอ่านสารคดีประเภทต่าง ๆ ได้
- แสดงความเห็นในการอ่านสารคดีที่กำหนดให้ได้

วิธีสอนและกิจกรรม

- บรรยายทฤษฎีและอธิบายความหมาย
- ยกตัวอย่างสารคดีประเภทต่าง ๆ ประกอบ
- กิจกรรมกลุ่ม: ฝึกการอ่านสารคดีร่วมกัน
- ทำแบบฝึกหัดวิเคราะห์สารคดีเป็นรายบุคคล

1. ความหมายของสารคดี

ทำความเข้าใจแก่นแท้ของงานเขียนแบบ Non-fiction

“**สารคดี**” เป็นคำที่ใช้แทนภาษาอังกฤษว่า non-fiction (เรื่องไม่สมมุติ) เป็นคำคู่กับคำว่าบันเทิงคดี (fiction) สารคดีจึงต่างกับบันเทิงคดีที่เป็นเรื่องจริงไม่ใช่เรื่องสมมุติ

— รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2543)

“

สารคดีถึงแม้จะเป็นงานเขียนที่เจตนาจะให้ความรู้
แต่ก็เพ่งเล็งจะให้ความพึงพอใจ... เพ่งเล็งเลือก
เฟ้นการใช้ถ้อยคำในภาษาทำให้เกิดอารมณ์ตาม
สมควร

— ศ. ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2543)

”

สรุป สารคดีคืออะไร?

สารคดี (Non-fiction) คือ งานเขียนที่มีเนื้อหาให้สาระและความบันเทิง โดยนำเสนอข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริงมากกว่าข้อคิดเห็น

สาระ (Fact) นำเสนอเรื่องราวที่เป็นจริง มีหลักฐาน

ไม่บิดเบือนเสริมแต่ง

ศิลปะ (Art) มีแนวการเขียนที่ดึงดูดใจ ใช้ภาษาเชิงพรรณนา

ให้อรรถรสทางอารมณ์

ความคิดเห็น (Opinion) อาจสอดแทรกมุมมองของผู้เขียน

ได้อย่างมีเหตุผล

2. ประเภทของสารคดี

รูปแบบและช่องทางการนำเสนอที่หลากหลาย

การแบ่งตามขนาดและสื่อ

สารคดีขนาดสั้น

มักปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อออนไลน์ เช่น
คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร
หรือบทความบนเว็บไซต์ แบ่งย่อยได้เป็น
บทความ สารคดีเรื่องเด่น และความเรียง

สารคดีรูปแบบหนังสือ

งานเขียนที่นำเสนอเป็นเรื่องราวต่อเนื่องกัน
ตลอดทั้งเล่ม หรืออาจเป็นงานเขียนที่
รวบรวมมาจากต้นฉบับที่ดีพิมพ์เป็นตอน ๆ
แล้วนำมาพิมพ์รวมเล่มภายหลัง

สารคดีขนาดสั้น บทความ (Article)

บทความ (Article) เป็นงานเขียนที่มุ่งเน้น **ความคิดเห็นของผู้เขียน** มากกว่าข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเพียงอย่างเดียว

มักตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ หรือเว็บไซต์ข่าวสาร

จำแนกย่อยได้เป็น: บทความแสดงความคิดเห็น,
บทบรรณาธิการ, และบทวิจารณ์

ตัวอย่าง: บทบรรณาธิการ "ชั้นนี้อตปฏิรูปประเทศ" (สยามรัฐ),
บทความวิจารณ์ภาพยนตร์ในมติชนสุดสัปดาห์

การเมืองเรื่องอาวุธปืนไม่ได้เป็นเพียงแค่การโต้เถียงกันเพื่อเอาชนะคะแนนกันทางความคิด แต่คือการวางรากฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทยทุกคนในระยะยาว บรรดานักการเมืองทั้งหลายต้องตระหนักว่ากำลังพาสังคมไทยไปในทิศทางไหน ไม่ใช่שבช่องเห็นว่ามีจุดได้เปรียบทางการเมืองหรือจะโกยคะแนนเสียง ก็อาจจะโค่นล้มรัฐบาลอย่างเดียว จนละเลยหลักการโดยไม่มองถึงปัญหาใหญ่ของประเทศ การจัดการปืนนั้นจะต้องทำทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นปืนที่ถูกกฎหมายหรือปืนเถื่อน เมื่อแนวคิด การปฏิรูปและเข้มงวดกับใบอนุญาตครอบครองปืนถูกตอบโต้ด้วยวาทกรรมบิดเบือน ความเสียหายที่อาจตามมาในอนาคตย่อมตกอยู่กับประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

แม้ในทางกฎหมายผู้ที่ลั่นไกจะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง แต่ในทางนโยบายและสังคม ผู้ที่เคยขัดขวางหรือสร้างความเข้าใจผิดให้สังคมจะแสดงความรับผิดชอบอย่างไรให้สาสมกับที่ทำให้เกิดความเสียหายในอนาคต เพราะการลงโทษผ่านคุหาเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย หากในอนาคตสถิติอาชญากรรม จากอาวุธปืนพุ่งสูงขึ้น หรือเกิดเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่สร้างความสูญเสียแก่ชีวิต ประชาชนอย่างต่อเนื่อง อาจไม่ทันการณ์

พรรคการเมืองหรือนักการเมืองที่เคยขัดขวางการจัดระเบียบปืน จะชดเชยและเยียวยา ครอบครัวผู้สูญเสียและประชาชนทั่วไปอย่างไร

ในยุคที่ทุกความเห็นยังคงปรากฏอยู่บนโลกออนไลน์เป็นดิจิทัลฟุตพริ้นท์ (Digital Footprint) นี่จะเป็นตราบาปทางสังคมและการถูกตีตราทางจริยธรรม วาทกรรมที่เคยใช้เพื่อเอาชนะกันในวันนั้น จะสร้างความเสียหายเป็นราคาที่เจ้าของวาทกรรมเหล่านั้นคงจ่ายไม่ไหว เมื่อเกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนขึ้นจริง

#บทบรรณาธิการสยามรัฐ #การเมืองเรื่องอาวุธปืน #ปฏิรูปอาวุธปืน #ความปลอดภัยประชาชน #ปืนเถื่อน #ข่าวด่วน #ข่าวกระแส #DigitalFootprint #นโยบายสาธารณะ

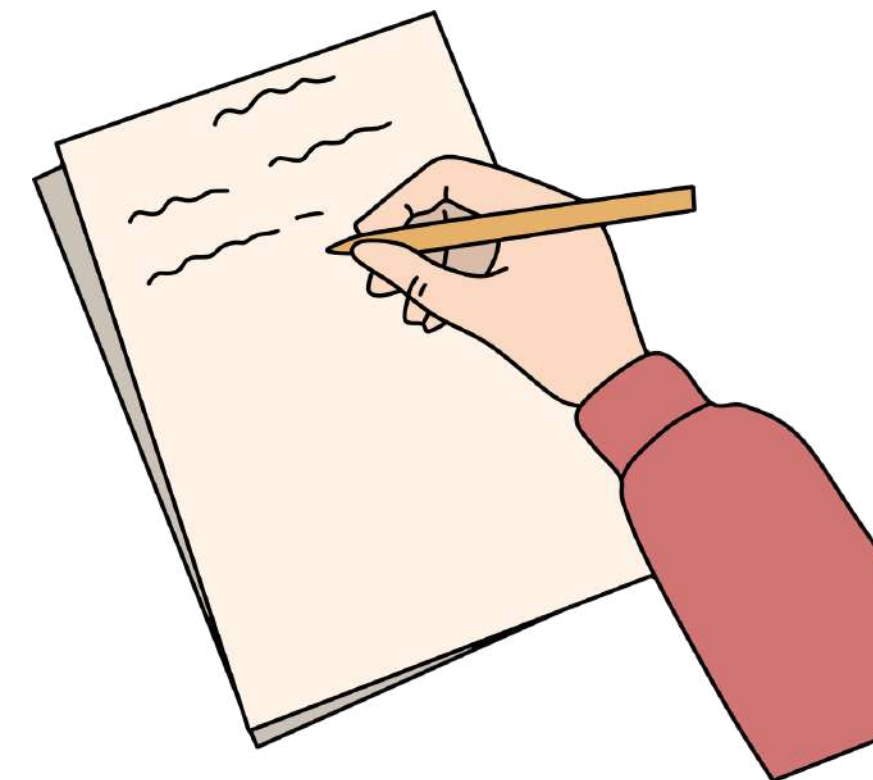
สารคดีขนาดสั้น สารคดีเรื่องเด่น (Feature)

สารคดีเรื่องเด่น (Feature) มุ่งเน้น **ข้อมูลข้อเท็จจริง** เจาะลึกและรอบด้าน มากกว่าเพียงความคิดเห็นส่วนตัว

เป็นคอลัมน์เด่นประจำฉบับของวารสาร นิตยสาร หรือแฟนเพจ
ออนไลน์

ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์: นิตยสารสารคดี, ศิลปวัฒนธรรม, บ้านและสวน

ตัวอย่างสื่อออนไลน์: บทสัมภาษณ์ใน THE STANDARD,
บทความประวัติศาสตร์ใน SILPA-MAG.com

เรื่อง แมว แมว
22 กันยายน 2020

แมว - เรื่อง แมว แมว

แมวเป็นที่นิยมในทุกยุคทุกสมัยและทุกที่บนโลก ในทุกปีของประเทศญี่ปุ่นจะมีวันแห่งแมว ซึ่งเป็นวันที่ชาวญี่ปุ่นจะทำการเฉลิมฉลองกับเจ้าเหมียวอย่างหรูหรา ที่มาของวันดังกล่าวนี้มาจากเสียงร้องของเจ้าเหมียว ที่ไปพ้องเสียงกับเลข 2 ในภาษาญี่ปุ่นดังนั้น...

๓ สารคดี / Oct 9, 2020

เรื่อง แมว แมว

22 กันยายน 2020

“แมวเอ๋ยแมวเหมียว รูปร่างประเปรี้ยวเป็นนักหนา ร้องเรียกเหมียวเหมียวเดี๋ยวก็มา เคล้าแข้งเคล้าขาน่าเอ็นดู รู้จักเอารักเข้าต่อตั้ง คำคำช้านั่งระวังหนู ควรนับว่ามันกตัญญู พอดูอย่างไ้ใส่ใจเอ๋ย”

ดอกสร้อยสุภาচিতบท “แมวเหมียวแยกเขี้ยวยิงฟัน” ซึ่งแต่งโดย “นายทัด เปரியัญ” บ่งบอกชัดถึงความนิยมแมวในยุคสมัยที่ผ่านมา บทกลอนนี้นอกจากจะเป็นภาพจำของใครหลายคนแล้ว ยังถูกบรรจุลงในหนังสือสาระการเรียนรู้พื้นฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อีกด้วย

.แมวเป็นที่นิยมเลี้ยงในทุกยุคทุกสมัยและทุกที่บนโลก ทุกปีในประเทศญี่ปุ่นจะมีวันแห่งแมว ซึ่งเป็นวันที่ชาวญี่ปุ่นทำการเฉลิมฉลองกับเจ้าเหมียวอย่างหรูหรา ที่มาของวันดังกล่าวมาจากเสียงร้องของเจ้าเหมียวที่ไปพ้องเสียงกับเลข 2 ในภาษาญี่ปุ่น ดังนั้นทุกวันที่ 22 เดือน 2 จึงกลายเป็นวันของแมวไปโดยปริยาย

.นอกจากนี้กองทุนเพื่อสวัสดิการสัตว์ระหว่างประเทศ หรือ IFAW ก็ยังกำหนดให้วันที่ 8 สิงหาคมของทุกปีเป็นวันแมวโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและผู้เลี้ยงแมวทั่วโลกคำนึงถึงสวัสดิภาพของแมว เห็นแล้วใช่ไหมว่าเจ้าแมวนั้นมีอิทธิพลกับมนุษยโลกขนาดไหน

.คริสโตเฟอร์ ฮิตเซนส์ นักเขียนลูกครึ่งอังกฤษ-อเมริกัน กล่าวว่า “เจ้าของสุนัขจะรู้ว่าถ้าคุณให้อาหาร น้ำ ที่พักพิง และความรักแก่สุนัข สุนัขจะคิดว่าคุณคือพระเจ้า แต่สำหรับเจ้าของแมวก็น่าจะตระหนักว่าถ้าคุณให้อาหาร น้ำ ที่พักพิง และความรักแก่แมว แมวจะสรุปว่าพวกมันคือพระเจ้า” นี่อาจเป็นที่มาของคำว่า “ทาสแมว”

สารคดีขนาดสั้น ความเรียง (Essay)

ความเรียง (Essay) เป็นงานเขียนระดับสูง ที่มุ่งเสนอความคิดและ **แสดงความรู้สึก** ของผู้เขียนต่อโลกและชีวิต

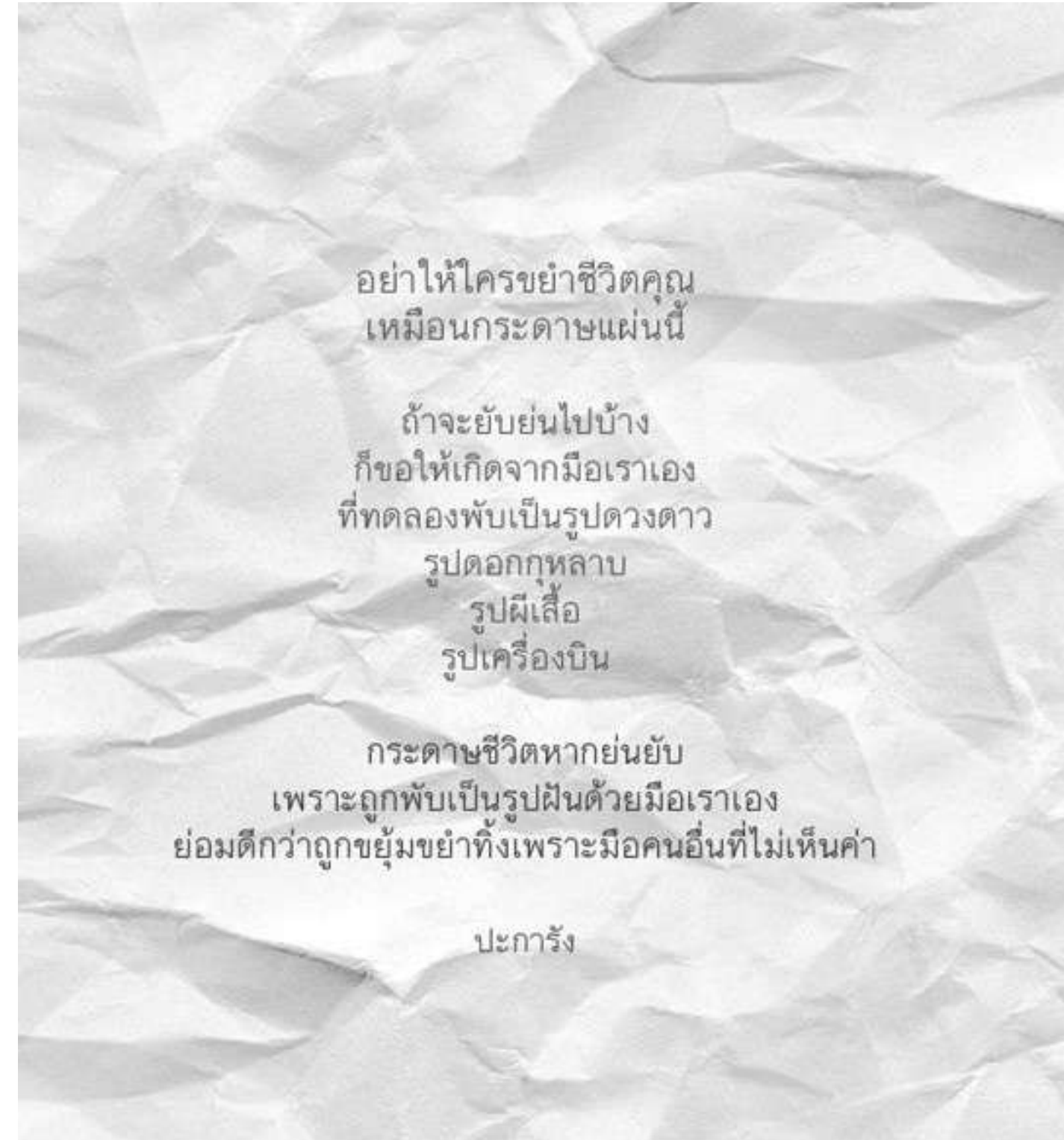
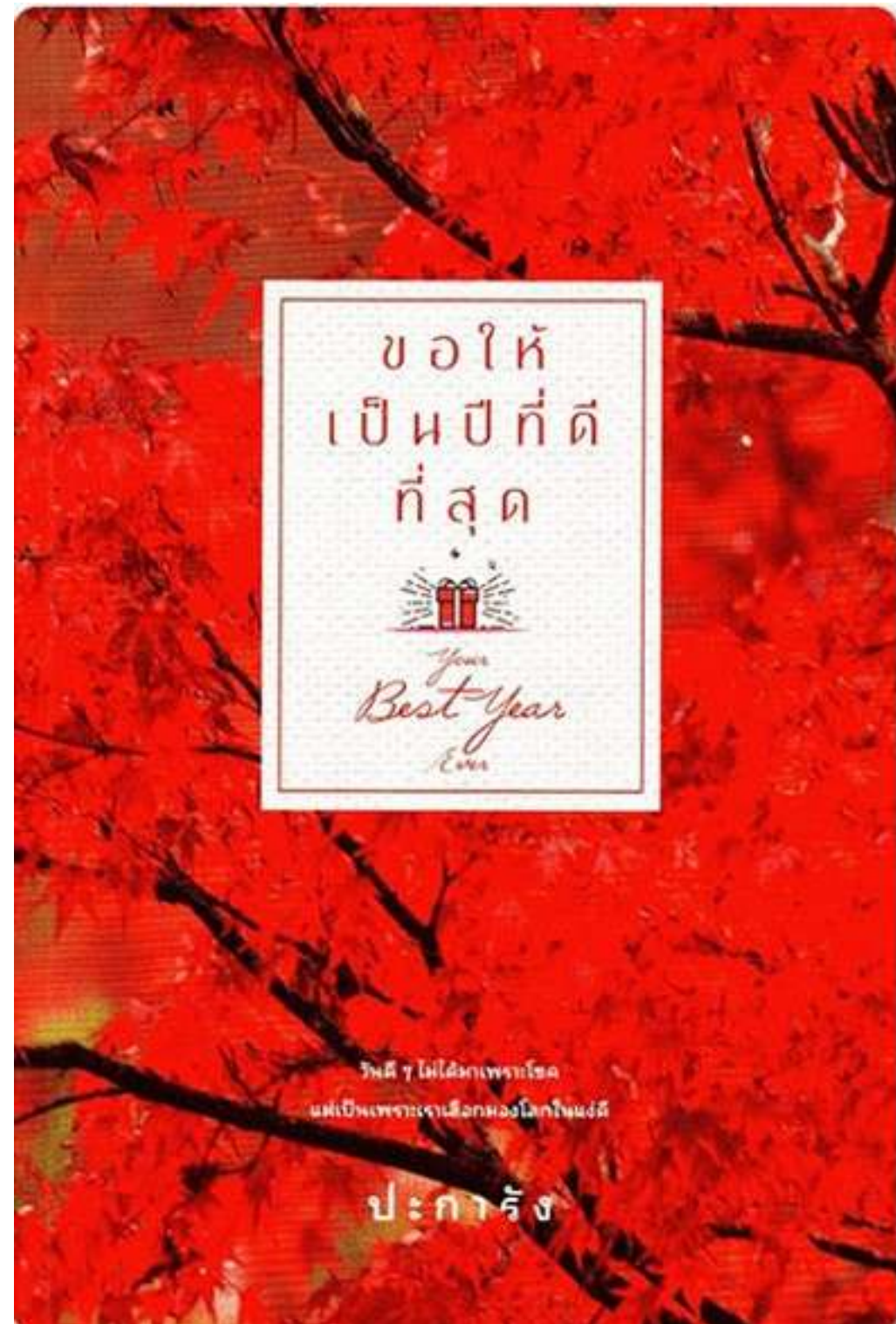
อาศัยชั้นเชิงทางวรรณศิลป์ค่อนข้างสูง ภาษาสละสลวย ชวนให้คล้อยตาม

ตัวอย่าง: คอลัมน์ "สายลมแสงแดด" ของวิลาศ มณีวัต, "แดดร้อนลมอุ่น" ของอาหรับ

ตัวอย่างรวมเล่ม "ความสุขโดยสังเกตุ" ของ นั้วกมล, "เดินป่าเสาะหาชีวิตจริง" ของ
เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

“เมื่อไม่รู้จักทุกอย่างถ่องแท้ มันจะควบคุมชีวิตเรา
และดูคล้ายเป็นชะตากรรม
แต่เมื่อส่องแสงไปถึงและเข้าใจทุกอย่างแท้จริง
เราจะเป็นคนเลือกชะตากรรมของตัวเอง”

– นัवलม

ข้อสอบชีวิต
ไม่ได้มีไว้ตัดสินว่าใครสอบตก
แต่มีเพื่อให้เราเรียนรู้ตัวเอง

หากเมื่อวานผิดพลาดไป
วันนี้ก็ตั้งใจสอบอีกครั้ง

ข้อสอบชีวิต
มีให้แก้ตัวใหม่ได้ทุกวัน

ปะการัง

ในเป้สัมภาระ
บางทีก็หนักเกินไป
เพราะใส่ของที่ไม่จำเป็นต่อการเดินทาง

ในหัวใจของเราก็เช่นกัน
บางทีใส่ความคาดหวัง
ความกังวลใจ
กลุ้มลวงหน้า
ทุกข์ในอดีต
ความกลัว
คำพูดคนอื่น
เรื่องที่เราคิดไปเอง

...
ถ้าเรารู้จักเอาบางเรื่องออกเสียบ้าง
บางที ชีวิตก็ไม่หนักเลย

ปะการัง

ความสุขไม่จำเป็นต้องมากมายนักหรอก
ขอแค่อ้อมแขนกอดไหวก็พอแล้ว

ปะการัง

กว่าจะงอกเงยพ้นดิน
ชูกิ่งก้านขึ้นฟ้า
เป็นดอกไม้งดงาม
ต้องผ่านก็โมงยามแห่งความอดทน

แม้ดูบอบบาง ทว่าต้องแข็งแรงแค่ไหน
จึงผ่านพ้นก็ลมฝนฟ้าพายุร้าย

ชีวิตเรา ก็เช่นกัน !

ปะการัง

ตัวอย่างหนังสือสารคดี (Book Format)

นำเสนอเรื่องยาวต่อเนื่อง

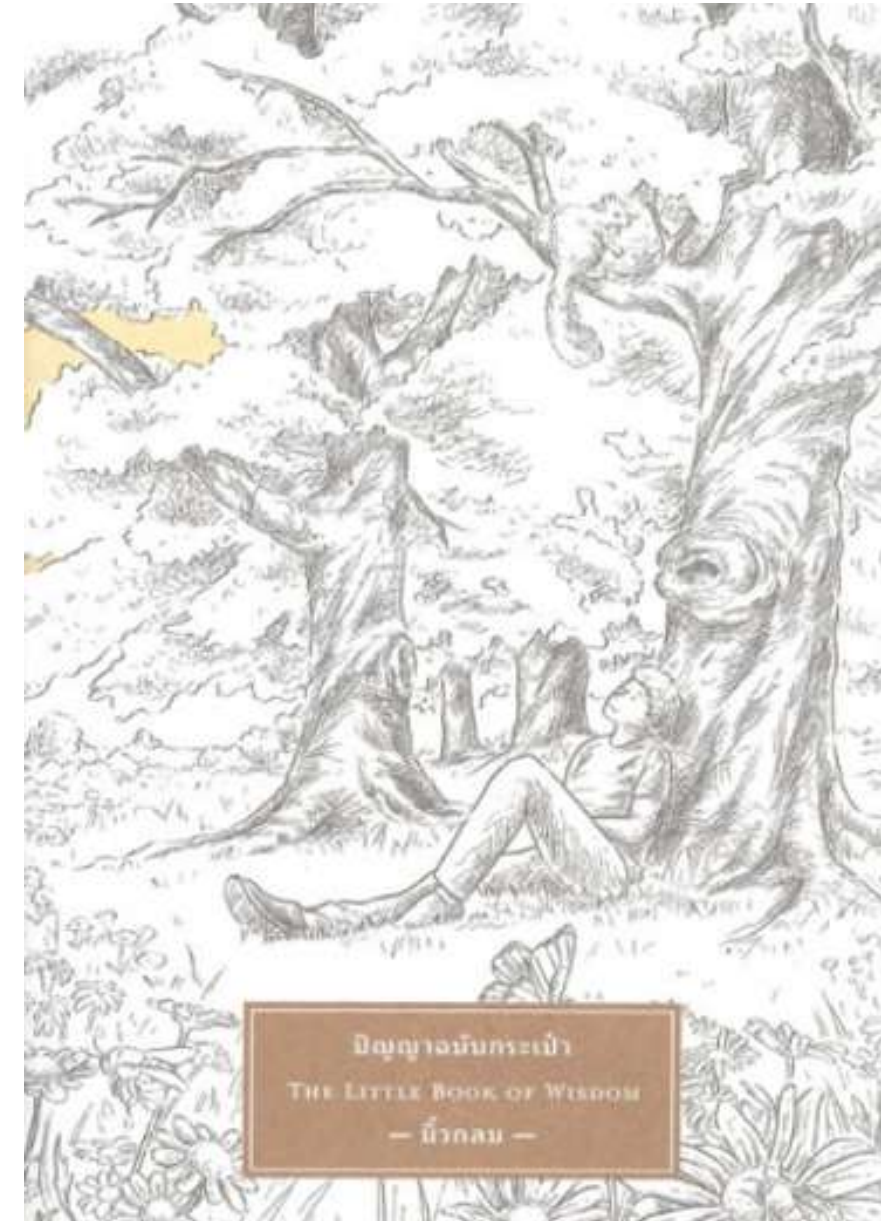
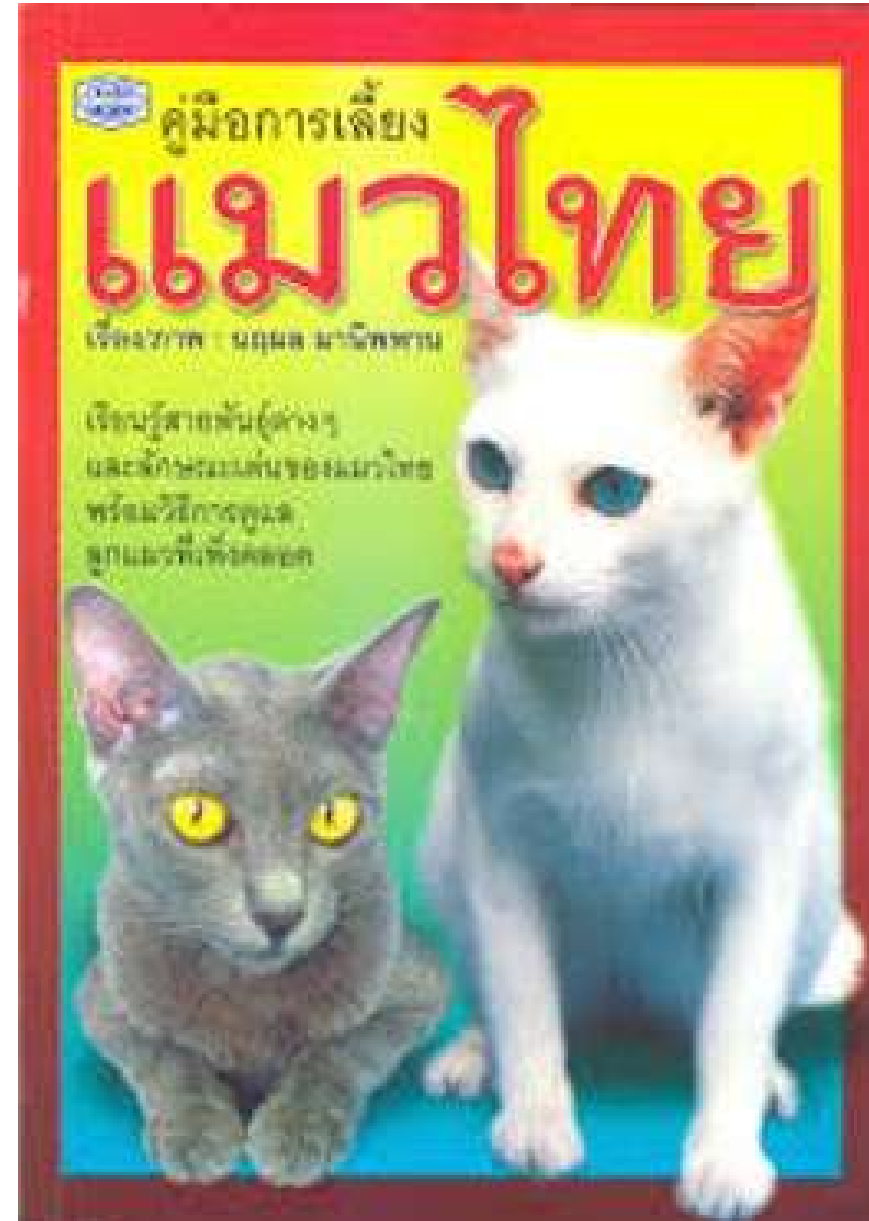
เขียนขึ้นเพื่อพิมพ์เป็นหนังสือเล่มเดียวตั้งแต่ต้นจนจบ:

- โครงกระดูกในตู้ - ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
- เด็กบ้านสวน - พ.เนตรรังษี
- ลิเก - พลาดิศัย สิทธิธัญกิจ
- แม่น้ำบ้านยาย - นริทธิ สัตะสุวรรณ

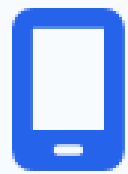
รวบรวมจากบทความตีพิมพ์

รวบรวมบทความที่เคยลงเป็นตอน ๆ ในนิตยสาร/หนังสือพิมพ์:

- ดาวร้ายในอดีต - เอนก นาวิกมูล
- แสงสว่างในความรู้สึก - กระป๋องไม้ไผ่
- ปากไก่อวรรณกรรม - ว.วินิจฉัยกุล
- ตั้งหนังเกี้ยว - จิตรา ก่อฉันทเกียรติ

ยุคเปลี่ยนผ่าน จากสิ่งพิมพ์สู่ออนไลน์

พฤติกรรมผู้อ่านเปลี่ยน

ผู้คนหันไปบริโภคสื่อผ่านสมาร์ทโฟนที่รวดเร็วกว่า ทำให้นิตยสารสิ่งพิมพ์หลายฉบับต้องปรับตัวหรือปิดตัวลง

ตัวอย่าง

จัดหมวดหมู่เนื้อหาใหม่

สื่อออนไลน์แบ่งหมวดหมู่กว้างขึ้น เช่น History, Culture, Sci-Tech หรือ Talk, Life, Know (เช่น adaybulletin)

ไร้ข้อจำกัดเรื่องพื้นที่

ไม่จำเป็นต้องมีแค่ "เรื่องเด่นประจำฉบับ" อีกต่อไป ผู้อ่านมีอิสระเลือกอ่านบทความย่อยได้ตามความสนใจส่วนตัว

ส่วนตัว

3. การแบ่งประเภทตามเนื้อหา

เนื้อหาของสารคดี 4 แนวทางหลักที่พบเห็นได้บ่อย

เนื้อหา 4 แนวทางของสารคดี

เชิงความรู้ทั่วไป

นำเสนอวิทยาการ
สมัยใหม่
วิทยาศาสตร์ ศิลป
วัฒนธรรม
ปรากฏการณ์สังคม

เชิงประวัติ

ประวัติบุคคล สถานที่
วิวัฒนาการ แบ่งเป็น
อัตชีวประวัติ และ
ชีวประวัติ

เชิงท่องเที่ยว

บันทึกการเดินทาง
ประเพณี ธรรมชาติ
ทั้งแนวผจญภัยและ
เชิงอนุรักษ์

เชิงแนะนำ

ให้ความรู้แบบ How-
to ชี้แนะวิธีทำสิ่ง
ต่างๆ เช่น ทำอาหาร
งานประดิษฐ์

ตัวอย่างหนังสือ สารคดีเชิงท่องเที่ยว

สารคดีเชิงท่องเที่ยวไม่เพียงบอกเล่าสถานที่ แต่ยังบันทึกศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และ
ธรรมชาติ ผ่านมุมมองอันสละสลวยของผู้เขียน ตัวอย่างหนังสือชั้นเยี่ยม:

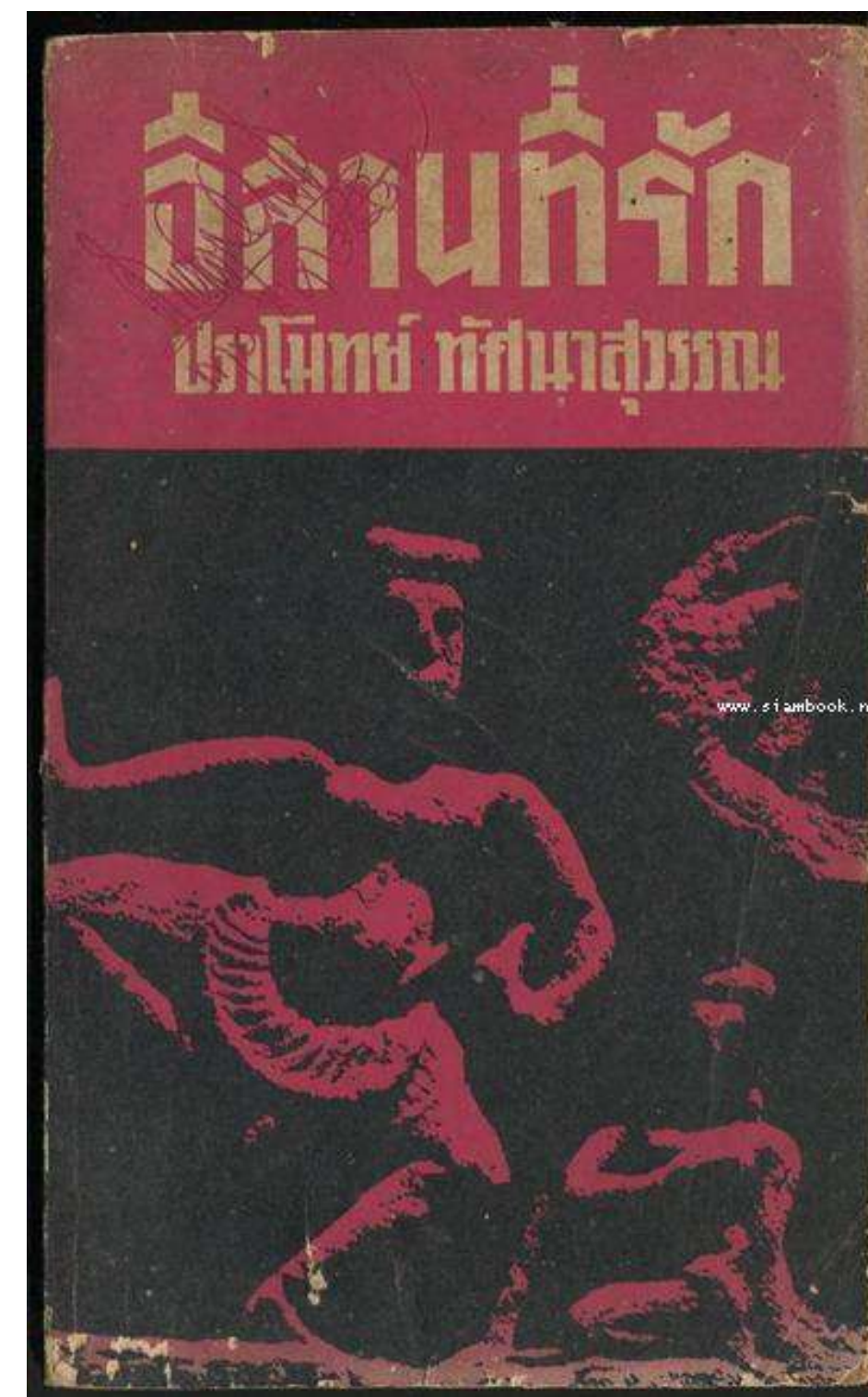
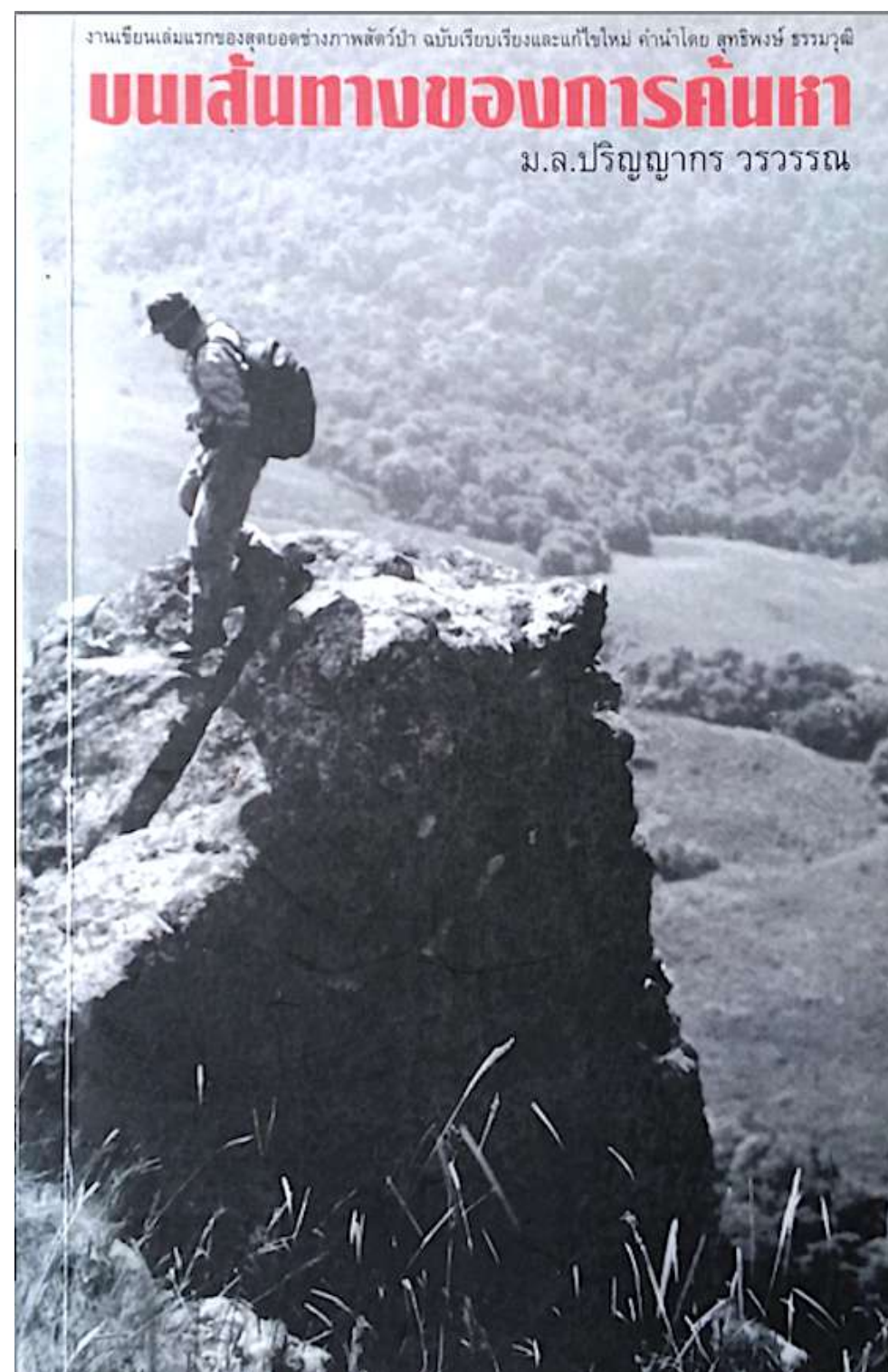
อีสานที่รัก - ปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ

เกล็ดหิมะในสายหมอก - สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สาวกับสวຍไปอเมริกา - ว.วินิจฉัยกุล

คนเดินป่า - สุจิต จามรมาน

บนเส้นทางของการค้นหา - ม.ล.ปริญญากร วรวรรณ

4. ลักษณะสำคัญของสารคดี

อะไรที่ทำให้งานเขียนชิ้นหนึ่งมีคุณสมบัติเป็น "สารคดี"

องค์ประกอบ 3 ประการ

1. เนื้อหา (Content)

หลากหลายศาสตร์ เป็นข้อเท็จจริง (Fact) ที่น่าเชื่อถือ ทันท่วงที และมักมีข้อคิดเห็น (Opinion) ของผู้เขียนสอดแทรกอย่างมีเหตุผล

2. รูปแบบ (Form)

มีอิสระและยืดหยุ่นกว่าตำราวิชาการ ประกอบด้วย ส่วนนำ เนื้อเรื่อง และส่วนสรุป โดยมีโครงสร้างการเล่าเรื่องที่น่าติดตาม

3. สีสาน (Style)

มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้เขียน ใช้ภาษาดึงดูดใจ สร้างอารมณ์ร่วม อาจเป็นทางการ กึ่งทางการ หรือภาษาสนทนา

รูปแบบโครงสร้างการเล่าเรื่อง

▼ พีระมิดหัวกลับ (Inverted Pyramid)

เหมาะสำหรับ สารคดีเชิงข่าว หรือเชิงวิชาการ

ลักษณะ เสนอเรื่องราวที่เป็น "ประเด็นสำคัญที่สุด"

ขึ้นก่อนเพื่อดึงดูดความสนใจ จากนั้นจึงค่อยๆ ขยายความ ให้รายละเอียดข้อมูล หรือเบื้องหลังเหตุการณ์ ในย่อหน้าถัดๆ ไป

▲ พีระมิดหัวตั้ง (Upright Pyramid)

เหมาะสำหรับ สารคดีท่องเที่ยว, ชิวประวัติ

ลักษณะ เริ่มต้นด้วยการบรรยายรายละเอียด ปูพื้นฐาน หรือสร้างความสงสัย ชวนให้ติดตามเรื่องราว แล้วจึงไปคลี่คลาย หรือสรุปประเด็นสำคัญที่สุดในตอนจบเรื่อง

5. วิธีการอ่านสารคดี

การพิจารณาเลือก และ แนวทางการอ่านเพื่อรับสาระอย่างเต็มที่

ก่อนอ่าน การพิจารณาเลือกสารคดี

1. พิจารณาลักษณะภายนอก

ช่วยคาดคะเนเนื้อหา ประหยัดเวลาและคุ้มค่า:

ชื่อเรื่อง & ผู้เขียน ตรงความสนใจหรือไม่

ผู้เขียนมีความเชี่ยวชาญเพียงใด

สำนักพิมพ์ & ปีพิมพ์ สำนักพิมพ์มีมาตรฐาน

ข้อมูลมีความทันสมัย

ส่วนนำ อ่านคำนำ สารบัญ เพื่อดูโครงสร้าง

2. พิจารณาปัจจัยส่วนตัว

สำรวจความพร้อมของตนเองก่อนลงมืออ่าน:

พื้นฐานความรู้ มีภูมิหลังพอที่จะเข้าใจ

ข้อความหรือบริบทแฝงหรือไม่

จุดมุ่งหมาย อ่านเพื่อความรู้ เพื่อบันเทิง

หรือเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์

แนวการอ่านสารคดีขั้นสูง

1. การอ่านวิเคราะห์ (Analysis)

แยกแยะข้อมูล แยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น
วิเคราะห์นัย ค้นหาความหมายแฝง ทักษะคดีผู้เขียน
สังเกตผู้เขียน อารมณ์ขัน การประชด การเสียดสี
ความสัมพันธ์ โครงเรื่องมีเหตุผลเชื่อมโยงกันหรือไม่

2. การอ่านประเมินคุณค่า (Evaluation)

ด้านเนื้อเรื่อง ข้อมูลถูกต้อง ทันสมัย ไร้อคติ มีสาระ
ด้านความคิดเห็น เป็นเหตุเป็นผล ริเริ่มสร้างสรรค์
ด้านท่วงทำนอง การลำดับเรื่องน่าสนใจ ใช้โวหารเหมาะสม
กับบริบท

6. ตัวอย่างการวิเคราะห์สารคดี

การนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับกรณีศึกษา 2 เรื่อง

กรณีศึกษาที่ 1: "ตัว"

บทความจากหนังสือ "วิพากษ์การใช้ภาษาไทย"

โดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ปรีชา ช้างขวัญยืน

บทความเชิงความรู้ทั่วไปที่กล่าวถึงความหมายของคำว่า "ตัว" บริบทการใช้ของคนโบราณเปรียบ

เทียบกับคนปัจจุบัน และปัญหาการใช้คำฟุ่มเฟือยในภาษาไทย

วิเคราะห์เรื่อง "ตัว"

แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง ความหมายโดยตรงและนัยประหวัด, หลักการใช้คำทางไวยากรณ์, ลักษณะคำคู่ไม่ซ้ำเสียง (เช่น คำไหนนอนนั้น)

ข้อคิดเห็นเชิงสังเกต คนไทยปัจจุบันใช้คำว่า "ตัว" ฟุ่มเฟือย (เช่น ตึงตัว, คล่องตัว)

ข้อคิดเห็นเชิงประเมิน หากตัดคำว่า "ตัว" ออกบ้าง จะช่วยประหยัดคำและรัดกุมขึ้น

ความน่าเชื่อถือและลีลาภาษา

ความน่าเชื่อถือ สูงมาก ผู้เขียนเป็นราชบัณฑิต อดีตอาจารย์อักษรศาสตร์ จุฬาฯ ข้อมูลอ้างอิงพจนานุกรมได้

: ลำดับเนื้อหาจากความหมาย สู่ตัวอย่าง สู่ข้อคิดเห็นตอนท้าย ชื่อเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา

การใช้ภาษา ระดับกึ่งทางการผสมภาษาสนทนา (เช่น "แผ่นก่อนละ ตัวใครตัวมัน") ประโยคกระชับ เข้าใจง่าย

สรุปบทเรียนและกิจกรรม

การอ่านสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ ไม่เพียงให้ความรู้ แต่ยังช่วยเปิดโลกทัศน์
ฝึกการแยกแยะข้อมูล และเข้าใจสังคมของชีวิต

มอบหมายแบบฝึกหัดท้ายบทที่ 6

ให้นักศึกษาตอบคำถามเรื่องความหมาย ประเภท และวิเคราะห์สารคดี